

Nastavni predmet: Likovna kultura

Tema: Zagrli planet (GIK 3.r.)

Nastavna jedinica: Robot – Pticoljubac; Komplementarni kontrast, kolaž papir

Stvaralaštvo i produktivnost/ Doživljaj i kritički stav

Odgojno – obrazovni ishodi nastavnog predmeta:

OŠ LK A.3.1. Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite sadržaje.

OŠ LK A.3.2. Učenik demonstrira fine motoričke vještine upotrebom različitih likovnih materijala i postupaka u vlastitom likovnom izražavanju.

OŠ LK B.3.2. Učenik uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika te opisuje vlastiti doživljaj stvaranja.

Odgojno-obrazovni ishodi aktivnosti navedeni kod aktivnosti učenika.

Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema:

PID OŠ B.3.1. Učenik raspravlja o važnosti odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi.

pod A.2.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja.

odr C.2.3. Prepoznaže važnost očuvanje okoliša za opću dobrobit.

osr A.2.3. Razvija osobne potencijale.

Mjesto izvođenja nastave: učionica

Metode rada: razgovor, demonstracija, analitičko promatranje, kombiniranje, variranje, razlaganje, metoda opisivanja s naglaskom na likovnost

Nastavna sredstva i pomagala:

likovna mapa, kolaž papir, krugovi, škare, ljepilo, podloga za rad, digitalni projektor, računalo, projekcijsko platno, tablet, CD uređaj

Tijek nastavnog sata:

1. Priprema

- priprema materijala za rad

2. Motivacija

- ponavljanje osnovnih i izvedenih boja pomoću Power Point prezentacije
- ponavljanje toplo-hladnog kontrasta
- pokus gledanja u obojani krug
- pokazivanje likovnih djela s prepoznatljivim komplementarnim kontrastom
- razgovor o pisanju sastavka o robotu

3. Najava zadatka

- objašnjavanje likovnog problema

4. Likovna realizacija

- realizacija ideje u materijalu (rezanje slobodnih i geometrijskih likova, stvaranje robota Pticoljupca s parovima komplementarnog kontrasta)

5. Analiza i vrednovanje likovnog procesa produkata

- analiza likovnih ostvarenja i razgovor o postignutim rješenjima našeg likovnog problema.

Vrednovanje

A) Vrednovanje za učenje

		RAZINA OSTVARENOSTI		
		U POTPUNOSTI	DOBRO	MOŽE BOLJE
E L E M	LIKOVNI POJMOVI	Prepoznaće komplementarni kontrast i koristi ga u radu.	Prepoznaće komplementarni kontrast i koristi ga u radu uz poticaj učitelja.	Prepoznaće komplementarni kontrast.
	POSTUPCI LIKOVNOG IZRAŽAVANJA	Likovno se izražava uz poticaj sadržaja iz neposredne	Likovno se izražava uz poticaj sadržaja iz neposredne	Likovno se izražava uz poticaj konkretnog

V R E		okoline.	okoline i uz poticaj učitelja.	sadržaja iz neposredne okoline i uz poticaj učitelja.
D N O	LIKOVNA TEHNIKA	Precizno reže i oblikuje kolaž papir.	Kolaž papir koristi uz poticaj učitelja.	Kolaž papirom se koristi uz pomoć učitelja.
V A NJ A	MOTORIČKA VJEŠTINA	Razvijena fina motorička spretnost.	Fina motorička vještina je razvijena, ali treba vježbati preciznost.	Potreбно је razvijati motoriku šake i prstiju.

B) Vrednovanje kao učenje

a) samovrednovanje:

Po završetku rada učenici stavljuaju magnetić sa svojim imenom na za to predviđeno mjesto na školskoj ploči.

b) vršnjačko vrednovanje:

U zadnjoj etapi sata vrednuje se ostvarenost likovnih problema, tehnička izvedba, originalnost, maštovitost, dosljednost u radu, upotrebljivost dizajniranog. Učenici vrednuju likovne ostvaraje ostalih učenika odgovaranjem na pitanja. Mogućnost stavljanja uspješnih likovnih ostvaraja na web stranicu škole na kojoj će ostali učenici moći vrednovati likovne ostvaraje.

C) Vrednovanje naučenog - *nalazi se na kraju pripreme samo da se vidi kako je osmišljeno*

AKTIVNOSTI I ISHODI AKTIVNOSTI

1. PRIPREMA

Ishod aktivnosti: Učenik prepoznaže kolaž papir kao slikarsku tehniku te navodi način rada kolaž papirom.

Aktivnost učenika: Učenik priprema pribor potreban za rad.

Objašnjavam učenicima što im je od pribora potrebno za današnji sat (kolaž, škare, ljepilo). Nakon toga ponavljamo tehniku rada s kolažom (*kolaž je slikarska tehniku u kojoj koristimo različite materijale koje rezanjem, trganjem i ljepljenjem nanosimo na plohu*).

Upozoravam učenike na pažljivo rukovanje škarama i razumnu uporabu ljepila.

2. MOTIVACIJA

Ishod aktivnosti: Učenik imenuje i prepoznaže osnovne i izvedene boje. Učenik imenuje tople i hladne boje te uočava njihov kontrast.

Aktivnost učenika: Učenik prepoznaže i imenuje osnovne i izvedene boje pomoću prezentacije u Power Pointu.

Ponavljamo što smo radili na satu Likovne kulture na početku trećega razreda.

Učenici imenuju boje.
Koju boju vidite u prvoj čaši?
Što se nalazi u drugoj čaši?
Koja se boja nalazi u trećoj čaši?
Na stolu se nalaze tri čaše u kojima se nalaze crvena, žuta i plava tekućina.
Kako nazivamo crvenu, žutu i plavu boju? Nazivamo ih osnovne boje. Što to znači osnovne boje? Poigrali smo se bojama – miješali smo osnovne boje.

Tekućinu koje boje drži Ivan u ruci?
Koju boju ima Tonka?

Koji su zadatak imali Ivan i Tonka?

Koju su boju dobili? Kakva je narančasta boja?

Koju boju ima Iva? Koju boju ima Ana?

Što su radile njih dvije?

Koju su boju dobile?
Kakva je ljubičasta boja?

Koju boju ima Sara? A Ivan?

Koju su boju dobili miješanjem žute
i plave boje?
Kakva je zelena boja?

Imenujte boje. Kakve su to boje?

OSNOVNE BOJE

IZVEDENE BOJE

Kako nazivamo narančastu, ljubičastu i zelenu boju?

Aktivnost učenika: Analiza viđenog na fotografijama.

Pogledajte boje u dječjim rukama.
Kakve su one?
Zašto ih nazivamo toplim bojama?

A kakve su ljubičasta, zelena i plava? Zašto ih nazivamo hladnim bojama? Kakav kontrast imamo?

Imamo toplo – hladni kontrast.

Ishod aktivnosti: Učenik prepoznaće primjere kontrasta u svakodnevnom životu.

Aktivnost učenika: Vođeni razgovor o kontrastu.

Što je kontrast? Gdje ga sve susrećemo?

Učenici navode neke primjere kontrasta iz života.

Danas ćemo upoznati novu vrstu kontrasta.

Ishod aktivnosti: Učenik uočava komplementarne parove boja.

Aktivnost učenika: Učenici komplementarni kontrast uočavaju kroz pokus gledanja u obojani krug.

Svaki učenik dobiva fascikl u kojem se nalaze papiri s krugovima u tri boje.

1. crveni krug

Koju boju vidite? Kakva je to boja? Koji je to geometrijski lik?

Stavljam na ploču crveni krug.

Dobro promatrajte krug na papiru. Pozorno gledajte u krug bez treptanja, ne mičite oči s kruga. Učenici počinju gledati u krug na moj znak, a nakon kraćeg vremena (otprilike 20-ak sekundi) upućujem učenike da skrenu pogled na bijelu površinu papira.

Što vidite? Vidimo da se one dopunjaju jer su neki poslije gledanja crvene vidjeli zelenu.

Uz crveni krug na ploču stavljam zeleni krug. Kakva je zelena boja? Miješanjem kojih boja dobivamo zelenu? Pokraj zelenog kruga u zagradu stavljam dva manja (plavi + žuti).

Crvena + zelena (plava + žuta) – tri osnovne boje. Primjećujete li nešto? Učenici zaključuju da se boje nadopunjavaju.

Takav kontrast gdje se boje nadopunjaju naziva se komplementarni kontrast.

Crvena i zelena boja čine jedan par komplementarnog kontrasta. Pronađimo i ostale.

2. plavi krug

Učenici iz fascikla vade papir na kojem se nalazi plavi krug i promatraju ga na isti način kao i crveni.

Koju boju vidite? Kakva je to boja? Vidimo da se one dopunjaju jer su neki poslije gledanja plave vidjeli narančastu.

Uz plavi krug na ploču stavljam narančasti krug. Kakva je narančasta boja? Miješanjem kojih boja dobivamo narančastu? Pokraj narančastog kruga u zagradu stavljam dva manja (crveni + žuti).

Plava + narančasta (crvena + žuta) – tri osnovne boje. Dobili smo i drugi komplementarni par.

3. žuti krug

Učenici iz fascikla vade papir na kojem se nalazi žuti krug i promatraju ga na isti način kao crveni i plavi.

Koju boju vidite? Kakva je to boja? Vidimo da se one dopunjaju jer su neki poslije gledanja žute vidjeli ljubičastu.

Uz žuti krug na ploču stavljam ljubičasti krug. Kakva je ljubičasta boja?

Miješanjem kojih boja dobivamo ljubičastu? Pokraj ljubičastog kruga u zagradu stavljam dva manja (crveni+ plavi).

Žuta + ljubičasta (crvena + plava) – tri osnovne boje.

Dobili smo i posljednji komplementarni par.

Komplementarni odnos dobivamo stavljanjem u odnos jedne osnovne boje s jednom izvedenom dobivenom od druge dvije osnovne. Njihovim međusobnim miješanjem se dobiva siva.

Ponovimo komplementarne parove:

crvena - zelena (zelena = žuta + plava)

plava - narančasta (narančasta = crvena + žuta)

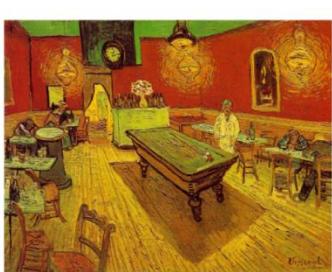
žuta - ljubičasta (ljubičasta = crvena + plava)

Ako stignemo: Otpjevajmo naš rap o osnovnim i izvedenim bojama.

U kakvom su još kontrastu ove boje? Ti parovi su istovremeno i u toplo-hladnom kontrastu.

Ishod aktivnosti: Učenik uočava primjere komplementarnog kontrasta na likovnim djelima.

Aktivnost učenika: Učenik promatra likovna djela i na njima uočava komplementarni kontrast.

Vincent van Gogh, Noćni caffé

Paul Gauguin, Žena s mangom

Vincent van Gogh, Krajolik sa snopovima pšenice

Analiza viđenog.

- razgovor o pisanju sastavka o robotu
- ponoviti način korištenja kolaža, škara i ljepila

3. NAJAVA ZADATKA

Aktivnost učenika: Vođeni razgovor.

Tko smo mi? Pticoljupci. Sjećate li se da smo pisali sastavak o robotu? Prisjetimo se nekih. Ponekad bi nam možda dobro došao jedan robot pomagač, robot koji je kao i mi Pticoljubac. Isto tako bi vaš robot mogao pomoći onima koji još nisu započeli s hranjenjem ptica kako bih naučio kako pravilno hrani ptice. Vaš današnji zadatak je zamisliti i prikazati svojeg robota Pticoljupca.

Zamislite igru jednog para komplementarnog kontrasta, kako su se boje toga para međusobno zaigrale te zaigrale s ostalim bojama u komplementarnom kontrastu. Kolažom ćete prikazati tu veselu igru boja oblikujući robota Pticoljupca.

Irezivat ćete razne oblike (geometrijske i slobodne) te od njih sastaviti robota koristeći najmanje jedan komplementarni par. Znači, odabrani par možete kombinirati s ostalim parovima komplementarnog kontrasta.

Za darovite učenike: Tko želi, može za vrijeme rada osmisliti kako će predstaviti svojeg robota, pokazati svoj poduzetnički duh.

Nakon što završite s radom i stavite svoj ostvaraj na ploču, stavite i magnetić na mjesto koje najbolje pokazuje vaše zadovoljstvo vašim današnjim likovnim radom.

Tko će ponoviti zadatak?

4. LIKOVNA REALIZACIJA

Ishod aktivnosti: Učenik istražuje način rada s likovnim materijalom - kolaž papirom. Stvara robota Pticoljupca koristeći slobodne i geometrijske likove u komplementarnom kontrastu boja.

Aktivnosti učenika:

Učenici započinju s radom. Realiziraju svoju ideju prema vlastitim likovno – tehničkim mogućnostima.

Tijekom rada obilazim učenike i usmjeravam ih na današnji zadatak te im pojašjavam ako im nešto nije jasno (može li nešto drugačije, može li se još nešto dodati...). U pozadini svira glazba.

5. ANALIZA I VREDNOVANJE LIKOVNOG PROCESA PRODUKATA

Ishod aktivnosti: Uočava i vrednuje postignuta rješenja likovnog problema.

Aktivnosti učenika:

Nakon završetka likovnog stvaranja učenici pospremaju svoje radno mjesto i izlažu radove na ploču, prisjećajući se likovnog problema (komplementarni kontrast).

Analiziraju likovna ostvarenja te razgovaramo o postignutim rješenjima našeg likovnog problema.

Koji je bio vaš današnji zadatak?

Na kojem je radu najbolje vidljivo ostvarenje današnjeg zadatka?

Koje se boje nadopunjaju? Kako zovemo taj kontrast?

Koji još kontrast možemo uočiti na ovim radovima?

Pronađite rad koji je po vašem mišljenju zahtijevao najviše truda.

Pronađite rad koji je najuredniji.

Je li zadatak ostvaren na svim radovima?

Koji je robot Pticoljubac najneobičniji po svom izgledu?

Koji je izgrađen od najviše geometrijskih likova?

Koji robot ima najviše slobodnih likova?

Zajedno s učenicima vrednujem rade (vrednuje se ostvarenost likovnog problema, originalnost, tehnička izvedba, maštovitost, dosljednost u radu).

Ovisno o preostalom vremenu, učenici predstavljaju svojeg robota Pticoljupca.

Za učenike koji ranije završe zadatak i pospreme svoje radno mjesto:

Ishod aktivnosti: Učenik uočava i prepozna komplementarni kontrast.

Aktivnosti učenika: Korištenje digitalnih materijala:

Kviz (Wordwall)

Ja sam komplementarna boja
crvenoj boji. Koja sam ja boja?

A Zelena.   B Narančasta.   C Ljubičasta.

1 / 5 ▶

Komplementarni kontrast

Podjeli

Razvrstaj (LearningApps)

TOČNO

Crvena i zelena su komplementarni par.

Zuta i ljubičasta su komplementarni par.

Ove su jabuke u komplementarnom kontrastu.

Plava i narančasta su komplementarni par.

Bravo!

OK

Žuta i zelena su komplementarni par.

i i ljubičasta su komplementarni par.

Majice su im u komplementarnom kontrastu.

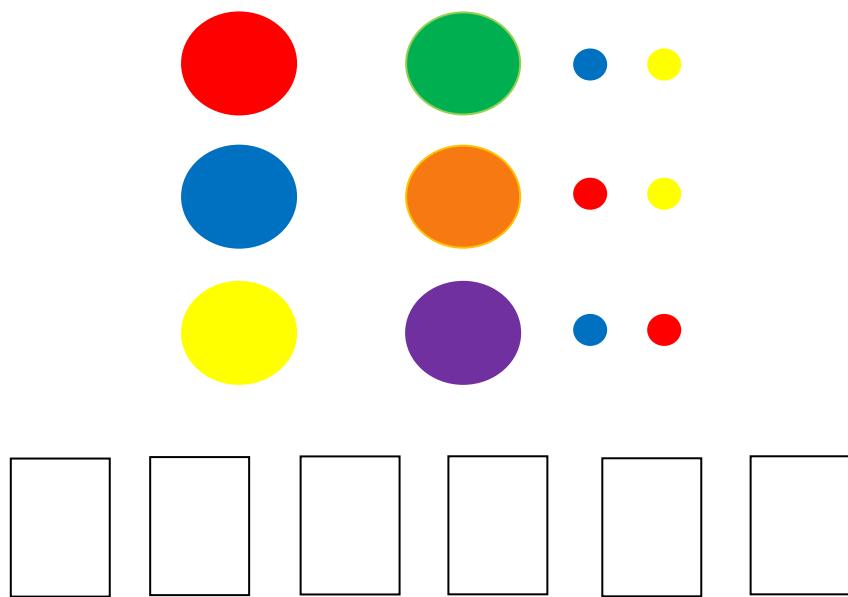
Crveni i plave su komplementarni par.

PLAN PLOČE

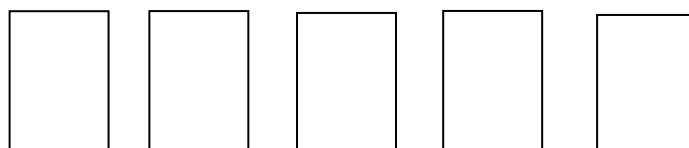
Komplementarni kontrast

projekcijsko platno:

- prezentacija s fotografijama snimljenim na jednom od satova Likovne kulture
- reprodukcije na projekcijskom platnu: Vincent van Gogh, *Noćni caffè*; Paul Gauguin, *Žena s mangom*; Vincent van Gogh, *Krajolik sa snopovima pšenice*

dječji radovi

Vrednovanje naučenog

		RAZINA OSTVARENOSTI			
		ODLIČAN	VRLO DOBAR	DOBAR	DOVOLJAN
E L E M E N T I V R E D N O V A N J A	LIKOVNI POJMOVI	Prepoznaće komplementarni kontrast i samostalno ga koristi.	Prepoznaće komplementarni kontrast i koristi ga u radu.	Prepoznaće komplementarni kontrast i koristi ga u radu uz poticaj.	Prepoznaće komplementarni kontrast.
	POSTUPCI LIKOVNOG IZRAŽAVANJA	Samostalno se likovno izražava uz poticaj sadržaja iz neposredne okoline. Istražuje mogućnosti likovnog izražavanja.	Likovno se izražava uz poticaj sadržaja iz neposredne okoline.	Likovno se izražava uz poticaj sadržaja iz neposredne okoline i uz poticaj učitelja.	Likovno se izražava uz poticaj konkretnog sadržaja iz neposredne okoline i uz pomoć učitelja.
	LIKOVNA TEHNIKA	Samostalno se koristi kolaž papirom. Povremeno istražuje mogućnosti tehnike.	Samostalno se koristi kolaž papirom.	Kolaž papirom se koristi uz pomoć učitelja.	Prepoznaće način korištenja kolaž papira, ali ga koristi uz pomoć učitelja
	MOTORIČKA VJEŠTINA	Razvijena fina motorička spretnost.	Razvijena fina motorička vještina, ali treba vježbati preciznost.	Potrebno je razvijati motoriku prstiju.	Potrebno je razvijati preciznost i sitne pokrete.